

[Undervisningsministeren.]

egen Kultur, som man fra alle Sider ønskede skulde præge den danske Stats Overtagelse af Suveræniteten over Nordslesvig. Den fastsatte derfor, at Mindretallet havde Krav paa tysksprogede kommunale Skoler i alle Købstæder og i Landkommunerne kunde stille Krav derom, naar det udgjorde 20 pCt. af Befolkningen i et Skoledistrikt og havde Forældremagt over mindst 10 Børn; de nærmere Regler herom vil de ærede Medlemmer kunne finde i Lovens §§ 16 og 17. Desforuden kunde der oprettes tysksprogede Privatskoler efter de sædvanlige Regler, der gælder for Friskoler i det øvrige Danmark.

Alle ved, at denne Lovgivning blev benyttet og udnyttet med stor Iver af Mindretallet, der imidlertid efterhaanden fandt sig mindre tilfreds med de tyske kommunale Skoler og mere og mere søgte Oprettelse af Privatskoler, hvor de kunde anvende rigstyske Lærere, der havde det rette nazistiske Sindlag. Forholdet var ved Udgangen af 1944, at der i Landsdelen fandtes i alt 23 217 undervisningspligtige Børn. Af disse undervistes de 19 830 i dansk Skole, medens 3 387 undervistes i tysksprogede Skoler, og af disse gik 1 856 i 31 tyske offentlige Skoler og 1 531 i 58 Privatskoler. I 1932, altsaa Aaret før Nazismen overtog Styret i Tyskland, var Tallet paa Privatskoler 31; ved Udgangen af 1944 var det 58, altsaa en Stigning paa 27 Privatskoler i Løbet af disse 13 Aar.

Hvordan Udviklingen har været efter Udgangen af 1944, har Ministeriet ikke noget klart Billede af. Det maa antages, at Børnetallet i de tyske Skoler er faldende, idet Overmeldingen til danske Skoler siden Befrielsen har været ret livlig. Vi ved, at to offentlige tyske Skoler, i Augustenborg og Ulkebøl, er helt nedlagt, og vi har Grund til at antage, at Antallet af Privatskoler vil være gaet væsentligt ned, naar der igen bliver givet Tilladelse til, at de kan aabnes.

Som det vil fremgaa af de Bilag, der er knyttet til Kommissionens Forslag, er der fra mange Sider i den sønderjyske Befolkning rejst Krav om, at de kommunale tysksprogede Skoler skal lukkes for stedse, og at de Børn, der ønsker tysksproget Undervisning, henvises til Privatskoler, som Mindretallet kan oprette og drive med det sædvanlige Statstilskud.

Til dette Spørgsmaal har Kommissionen ikke taget Stilling, og det foreligger ikke til Afgørelse nu. Men i den Skrivelse, hvormed Kommissionen har fremsendt For-

slaget til Ministeriet, er det dog udtalt, at et Flertal inden for Kommissionen under Forhandlingerne har givet Udtryk for, at den fremtidige Mindretalsordning bør bygge paa Privatskoleordningen, saaledes at den sønderjyske Folkeskole udelukkende bliver dansksproget, medens andre i Princippet holder paa, at de tysksprogede kommunale Skoler under en eller anden Form bør opretholdes. Andre igen mener, at man ikke paa nuværende Tidspunkt skal træffe Afgørelse om den endelige Ordning af Mindretallets Skoleforhold.

Jeg skal ikke her komme ind paa de Synspunkter, der kunde anføres til Begrundelse af disse forskellige Standpunkter. Ministeriet har paa nærværende Tidspunkt ikke taget Stilling til, hvilken Ordning man i saa Henseende vil foreslaa. Det, der foreligger nu, er alene det Forslag til en midlertidig Ordning, som Kommissionen — enstemmigt — har stillet Forslag om, idet alle var enige om, at en Overgangsordning var nødvendig. Naar den er blevet nødvendig — og man maa erkende, at den er nødvendig —, saa er det væsentligt af praktiske Grunde. Den danske Skole dernede kan ikke paa nærværende Tidspunkt inden for sine Rammer modtage alle de Børn, der maatte indskrives i den, hvis man foretog en pludselig Lukning af alle tyske Skoler, og hvad mere er, en pludselig Strøm af tyske Børn i et stort Antal ind i de danske Klasser — og det vilde jo blive et stort Antal, der her blev Tale om — vilde stille baade Lærerne og de danske Børn over for saa vanskelig en Opgave, at Ministeriet har ment, at man ikke burde tage dette Skridt — og Kommissionen mente jo altsaa det samme.

Lovforslaget gaar derfor ud paa, at de tyskunderviste Børn, der ønsker tysk Undervisning og derfor ikke selv frivillig har ønsket Overførelse til danske Skoler, samles i Særklasser. Om man vil sige, at de tyske kommunale Skoler herved er ophævet eller kun midlertidigt omdannet, kan man diskutere, men der er i hvert Tilfælde intet foregrebet i Retning af, at de ikke kan aabnes igen, hvis man beslutter sig dertil.

I disse Særklasser skal der undervises paa Tysk i det Omfang, det bliver muligt at skaffe tyske Lærere, og særligt naturligvis i tysk Sprog og Kultur, men Undervisningen skal dog have et betydeligt dansk Islet, idet ikke blot Undervisningen i Dansk — mundtligt og skriftligt —, men ogsaa i Historie og Geografi skal foregaa paa Dansk. Dernæst skal Klassen stilles under dansk Ledelse af en dansk Overlærer,